

Երագիր Հարսիմուհուն

ԹԻԻ 47

27 (15) ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

1854

ԻՍԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԴԱՆԻՆԵՐ

ԵՐԱՅԻՄ. Երեսման տարեկանը դրամ արտադրող...

ԴԱՅԻՄ. Դրամարժեքն է: Կողմնակի դրամարժեքն...

ԵՐԱՅԻՄ. Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

ԴԱՅԻՄ. Դրամարժեքն է: Կողմնակի դրամարժեքն...

ԵՐԱՅԻՄ. Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

ԴԱՅԻՄ. Դրամարժեքն է: Կողմնակի դրամարժեքն...

ԵՐԱՅԻՄ. Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

ԴԱՅԻՄ. Դրամարժեքն է: Կողմնակի դրամարժեքն...

ԱՆՍՏՐԻԱ

ՉԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԴԱՆԻՆԵՐ

ԱՆՍՏՐԻԱ. 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ. ԱՆՍՏՐԻԱ. 27 ՆՈՅԵՄԵՐԻ...

ԱՆՍՏՐԻԱ. 27 ՆՈՅԵՄԵՐԻ. ԱՆՍՏՐԻԱ. 27 ՆՈՅԵՄԵՐԻ...

Երեսման տարեկանը դրամ արտադրող...

Դրամարժեքն է: Կողմնակի դրամարժեքն...

Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

Դրամարժեքն է: Կողմնակի դրամարժեքն...

Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

Կողմնակի դրամարժեքն է: Դրամարժեքն...

Օրվանի հրամանատարությունն առաւ, Պոլս Ծ'աղայի Վելմ' երկնց դժանդակները Աս քաղ աւ արի զորաւ պետք Պալի պատերազմին մէջ 250 հոգւով 3000 հոգւոց ինձամեջ դէմ դրաւ։ Մի եւ նոյն սարքին զնդապետի տեղակալ եղաւ։ Թոնեղին մէջ քապիշներուն յորձախումն եւա մկեց, ու երբ որ ծամիստն ընդհատ կտուելէն ու պատերազմելն ետեւ երկիրը խաղաղացաց, զնդապետի աստիճանն առաւ։ Աս պողտովում նախ ասանաւորաց երկրորդ փաշային ու ետքը օտար զորաց երկրորդ փաշային հրամանատարութիւնը աւ։ 1848ին զորաւոր դպրութեան մը հրամանաւ տարութիւնն առաւ, որուն զորքը պիտ'որ ըլլայ ընծաւորեալները զարմել։ Խնշաւեաց փոյց յարձակցաւ։ Ճեպի Շերիփայի սառածը, զանոնք եւա մէկ եւ Ահմետ Պէշա փերի բունեց։ Հալիս ինչ աւ տը շուանքին եւա դարձած էր, Օմիսի (Anmle) մէջ Զուսա զորաց փաշային փոյց հրամանատար դրուեցաւ, ու նոր արշաւանք մ'ընելով, Բապիլիսկը Զաբուուլային փոխեց։ Զաալայի դէպքերը 1849ին զանիկա Օմիսին եւա կանեղցին ու իր հոն ըստ արշաւանքը իրեն նոր փառք բերաւ, ինչու որ՝ որչափ որ ինօլիսթանալը սաստիկ կտորոքմ ալ կ'ընէր նե իր զորաց մէջ, ինձամեջն զորաց կարգերը ձգքից անդաւ, ու միանգամայն ճամբուն փոյց Գու Սուալայի աստիճանն ալ դարձաւ։ Զաալայի մէջ յարձակման զորաբաժնի մը հրամանատարութիւնը աւ, ու հաւ 4 պաշտմանակներով եւ 16 հասարակ զինուորներով պարսկացի ձեղքաւաներուն փոյցն յարձակում ըրաւ ու աւ յարձակման ոտակն նոյն քովն ու նեցող 20 անձիւններէն 16ը կէտ մը մեռած ու կէտը մի փրկաւոր աչքին առջին ինչան փառեցան։ Աս քաջագործութեանը համար պատառը լեզուն հրամանատարութեան խաւն ընդունեցաւ։ Ասիէ է տեւ երբ որ Կորասի պատերազմին մէջ ալ երեւելի անուն ըրաւ, Ռազմի (brigade) զորապետ ունեւանեցաւ, ու Բարիկ կանուեցաւ։ Հոն ոտանաւոր զորաց Ռազմի մը (1000—5000 զորաց) փոյց հրամանատարութիւնը աւ, ու նոյն ատեւուան հասարակապետութեան զահեղեցին քով իրրեւ օգնեալ զրուեցաւ եւ աւ պաշտմանը պահելով 1853ին զորաց զորաբաժնի զորապետ ունեւանեցաւ։ Քանի մի ամիս ետքը Հելիօքի բանակին մէջ ռուսաւոր զորաբաժնի հրամանատարութիւնն ստեւ, ու ան աւտեւանն վեր նոյն բանակին ոտանաւորաց առջի զորաբաժնին հրամանատարն էր, մինչեւ որ, ինչպէս ծանօթ է, Ս. Ա. Նոյն սպարապետին միանելով որ զաղղիլի բոլոր արեւելեան բանակին վերին հրամանատար եղաւ։

五、六、七、八、九、十、十一、十二

$$L_{\alpha} = \frac{1}{2} \int_{-\infty}^{\infty} \left[\frac{1}{2} \left(\frac{d\psi}{dx} \right)^2 + \frac{1}{2} \left(\frac{d\phi}{dx} \right)^2 + \frac{1}{2} \left(\frac{d\chi}{dx} \right)^2 + \frac{1}{2} \left(\frac{d\eta}{dx} \right)^2 + \frac{1}{2} \left(\frac{d\theta}{dx} \right)^2 + \frac{1}{2} \left(\frac{d\gamma}{dx} \right)^2 + \frac{1}{2} \left(\frac{d\beta}{dx} \right)^2 + \frac{1}{2} \left(\frac{d\alpha}{dx} \right)^2 \right] dx$$

L.

ԵՒՐՈՊԱՅԱՆ ամէն աւերածութիւնները վերջի տարիները Նախակի սակն ինքեցուցին, բայց ամենեւին մէ աւերածութեան մը մէջ անոնք ի հիմանց Նորոգութիւն չեղաւ, ու ամենեւին մէկ տեղ մը Նախակներու երկմեծեկն անոնք չառաջադաւ, ինչպէս Ենդղեմ մը: Հոս 1838ին հասալով Նախակի սակը յանկարծ մէկ փեննիին ինչաւ ու Նախակին իրկուած սեղմը չհեռաբարութեան համեմատութիւնն ալ վերցաւ: Աս Նոր կարգաւորութիւն եղած տանն, որով Ողեմա Հիւ իր անունն անուանալի ըրաւ, Նոր սկսուած երկմեծեկն զժերն ալ մեծ գիշորութիւններ կը բանային, ու մէկալ կարմանէ մեծ տնայնութեան ծափայ խոցող շողւոյ դրալ ինքնն ալ իրեն յառաջող փնմ ինքնն ձեռնուաւ: Կը ըլլար: Դոյ թիւնն առաջութեան կարգաւորութեան ետեւ անցաւ 12 տարիները Ենդղեմի մէջ Նախակներուն ինք 76 միլիոնէն 337 միլիոն ելաւ, ու նոյն կարգաւորութեան անհրաժեշտ յաւաճ եկող մնացի նաւալութիւնը, Նախակներուն ինքնն տեղադրող հիմնարդէն գլխի գլխաւ զարով հաւաքաւած է: 1838ին ինքնառաջութեան եկած մուտքն էր 2,320,000 փսթերինն ու 1840ին արդէն նորէն 2,160,000 փսթերինն: հաւան էր: Գուցիւրեմա Գ. փն Նեղիւնը զաջը Նաւան տանն, սղսինքն՝ ասկէ 150 տարի յառաջ, բոլոր Ենդղեմի թիւնն առաջութեան մուտքն էր 2 միլիոն փաւը, ուր որ հիմանց միայն մէկ երկմեծեկն մը տարւան մէջ անկէ աւերի փնաք ունի:

II) Ետևիս անդրեական ըստդրի մը Լանտոնի ա
ղարմանալի պտշածմարաննն քոյ տուած մանրամաս
անեցեղո. թիւննեզն Տեանեհալնեըը կը քաղնիք:

1. Լուստոնի թղթաբերու. ինն անդամաւորութիւն մէջ
 քրաւորդ 2003 անձինք կան, որոնք Էրեբունիայի կը
 քաժեմուին. ասանցով մէկը մեծ թղթաւորութիւն
 է. մէկալը Լուստոնի թղթաւորութիւն կը կուտ
 Մեծ թղթաւորութիւն ան զօրօքէն է եկամ թղթերը
 քաժեմուին քաժեմուին. Էրեբունիայի քրաւորդ

որիկը, և աս դործքներն ամեն որ խղճատարկ
դպրու ու Երվանդու ասեղանան համեմատ որպէ ժա-
մանակի մը մէջ կ'ըլլայ կը լինենայ, ոմակ ևս
պաշտօնարարներն մէջ համոզարար լինել կրտարէ: Նախ
և առաջ՝ կէսորդի ետքը ժամը Զէն քանի մը ըտր
յառաջ, առջի խղճաբերները կը տիրեն երեւնա-
նամակներով լեցուն քառներով ու կոզմենով:
Մտեց ժողովիւ կէս ժամի մը շափ կը տեսէ. ստիպ-
բերածնին դեռ մինակ նամակներն են, քաղերներն
դեռ չեն երեւար: Բայց երբոր խղճատարար լինել
արշտօնարարներն ժամայցը լիցնել կը մանայ, ա-
ստակ զոռալան ձեւ երով ու մեծ լեռամը նամակ-
ներ ու ծրարներ հեղեղել պէս անտակ կը լեռակն
որ հագել աւերով կեցած մարդ մը կրնայ զանոն
կողովի մը մէջ առնուլ, որոնք վերջէն աւքն անցը
նեղա համար սրահ մը կը տարաւն:

Իսկ այսօր դեռ լրացված չեն համար առե-
տեսնում գործողություններ ղեկավարելու համար
համար արդյունքում մասնակցության մեջ կը սերմանա
նախ: Բանի մի լուրջ ելքը պատահում էր կը բա-
ցուր, ու պատահաներ մի լրացված լեզու
բառերին հանել էստե կ'առնա երկրորդին մեջ
կը պարզել: Ըստ գործողությունը արտաքին կարգ
չառնվածում կ'ըլլայ, ապագաներն ու ծրարներ
ներան պահ կը գործուն:

«Դ՛անի որ ժամոցս ցին քուցակը յառաջ կը բա-
լէ՛ր ունեւի տէ՛ր գործարարի՛վներ կը շառանայ։ Գրու-
ածութեանն յը մեքենայի պէս շարունակ շարժում
մը կ'ըլլան, լրագրի ծրարները վրանին կարկտ-
պէս կը անդայ։ մինչեւ որ ժամը վնց զարնելով կ'ա-
ղափնէ։ Երբ որ աս ժամը զարնելու կը սկսի՝ ասը
Տինդը հարուածներսան գործողութիւնը կրկնապա-
տիկ կը շառանայ, եւ վնիցիտորը հարուածը գարնե-
լուն տէս պատուհանները կը գոցուին։

Դուրսն առ դորձ սուր թեան վրայ եղած ասեմներն
ներքը կը սկսին լրագրիներն ու նամակները քննու
թեման որակները տանելի, ասեմներուն համար պե
տնայտիկ, իսկ վերջիններուն համար առջի գաղա
կունք որպէս մ'որոշուած է: Ժամանակ վտարակեր
համար, բնական կրթելուն ու կողմնները մեքենայոյ
մ'առջի գաղափորը կը հանուեն: Աս փրկուիս դար
ալ շատ է մը կը տիրէ: Իսկ մը բացման իմն էր
կը մզեն ու կը ճնշեն պատուհանի մ'առջի
ուր նամակներուն տատկը կը վարուի: Վասն զի
իմեպէս եւ քստ դիւրին կարգապահութեան կրն
աւելցանելու որ ինքնատարութեան կնիք ունեցող
թղթերը քննել ու նամակին վրայ կողքնեղով, ասե
մն մը վճարելու թղթատարութեան որպէս խա
բել, ի վերայ սպոր ամենայնի, կը գտնուին մարդի
որոնք կամ ծուլութեամբ կամ սովորութեամբ ո
կոմ նախապաշարմով: Եւ ինչ կ'ընայրեն անձա
նքիմայ, ու ինքնատարութեան խաբուածները՝ մի
վճարել: Ամեն որ իրացն վրայ թղթատարութեան
որպէս մէկ փոխի չափ նամակ կու գայ, ասեմն
թղթատարութեան կնիք ունեցողներ՝ Յմ փ, սխեմ
ներ, զուտ ստուիմ, վճարածները Յմ փ, սխեմներ
իսկ բարձր վնաս վճար խաբուածները՝ մի փ, սխեմ
ներ կը համարեն: Էս վերջիններուն մեծ մասը գր
եւրպիներն երթմայիքն են, ասոնց որպէս քիչ բը
լարեն պատճառն ան է որ անվճար նամակները զա
տուրք ունեն: Էս թղթատարութեան աշխատ
թիւնը շատ կը գիւրանայ, ինչ որ վերջիչեա
թղթատարութեան կնիք ունեցող թղթերն ամէ
մայր գործած կ'ընէ քրտը:

Իսկ լուսորոտ պատու հաններուն առջևը մե
կարգաւորութիւն կը տիրէ։ Դոյն իսկ մերջն լուսե
ալ ի վնասութենէն ամենեւին չեն աճապարիւր, վառ
զն դիտեն որ, ճիշտ ասեմնէ կրնան հանել։ Բայց
երբեմն կը պատահի ալ որ, պատահալի զոցուն
մէն մեղմը, առ լուսորոտ պատու միտն։

Հուլի ժամը Յին, ըստբայ քաղկները՝ 12 ան
գլխապես մերն հեռաւորութիւն ունեցող խաղերու
պատշաճութեանըէն կը համեմէն, ժամը 6 1/2ին ըստ
գրոյց դասաւորութիւնը կը սկսի, ժամանակէ մ'
մեր շարաթը 2,300,000 համեմէն ու 300,000 ըստ
գիր հոս գոյ ու կը բաժնուի: Նսիւ եւ տալը որոշ

մը անկիւնը 12 սանաշարի երկուցն ու 5 սանաշարի լայն սնդանի մը վրայ կողովները կը պարպեն։ Այս-
միջոցի զգեստ հոգեւոր թիզմատարները ամէն թիզմա-
տարութեան կնիքն ունեցող ու տառնին լիճարուած
նամակները մէկ կողմը շարելու կը զբաղին։ Քոշոր
ծրարները կտրվ՝ մը կը գրուին ու ասաննին արտհ
մը կը տարուին։ Դիպուած նամակներն ուրիշ սե-
ղանի մը վրայ կը տարուին, ուր մէկ երկու րոպէի
մէջ 200 հատին վրայ կնիք կը կոխուի, անկիւն աւ-
րիշ սեղանի մը կը իրկուի, ուր վեց պաշտօնատար
կեցած կը բնինին, ինչ տրդեւք ամէն մէկ նամակ
ինչ գնով որ պիտ'որ վճարուին նէ, նոյն կնիքն
ունին ինչ չի։ Ըս պաշտօնատարներին ոչնչուի վտար-
ած մէ ան որ ձեռքերին տառնուի պէտ սնանկ աւա-
րով ինքնէ կ'իմանան։ Ուրիշ չարորդները լայնի մը վրայ
նամակներուն կամ լրագրներուն վրայի թիզմատա-
րութեան կնիքը կը քննեն, ու անանկ շուտով ի համը՝
որ րոպէի մը մէջ 140 հատ կը լինեցնեն։

Լո սրասորատու լծիւններէն ետեւ շաւմակներն
երկու գրասենեակներն էլ ասորութն, որոնց մէջ
երթալու տեղերուն համեմատ էլ կարգուորուին:

Ըստ միջոցառման լրագրիչները շուգեշարժ մեքենայով վերին գոտիները կը տարալին: Հաս մարդ մը ձեռքը տրմուխ (դեմէն խառն) տառ՝ ամէն կողմանէ բերուած ձգուած լրագրիչները կը ժողվէ կոյս մը կը շինէ, որոնք երկայն օեղանի մը վրայ խառնաշփոթ կը գրաւին: յետքէն խղիճատարները, ասոնք կարգաւորուելու համար ուրիշ սեղանի մը վրայ կը տանին, ուր դաս դաս բաժնէլէն խօսել ժամը 7ը 38 րոպէ անցած՝ կաշին քստիկներուն մէջ կը գնեն ու պահին տախտակահամմի վրայ շինուած կաւանի մը վրայ կը ձգեն՝ ղտածղան ժողեկապա կարգաւոր ասարկուելու համար: Վարն ալ նշնակա նախնիները քստիկներուն մէջ կը տեղաւորուին. ամէն մէկ որոշեալ տեղերուն քստիկները վրայէ վրայ դրուած ըլլալով, ծին երեք բոպէ մնացած՝ ամէն ալ կը կիգուին, եւ 8—10 հաստ մէկանց խղիճատարաց ուսը կը արուին: յոր լուռ լիւններ կը տիրէ, ժամը 8 զարնելուն պէս՝ տեսուչը դաշէր կը պառայ, գոները կը բացուին, օշ կարմիր զգեստ հաղնող լիճիճատարները բազմուխեամբ դուրս էնկընն ու պահները խոր բռնելան մէջ կը մտնեն: Ղուրթը քստիկները պլտիկ կարմիր կապքերու վրայ կը դրուին, ու շուտ մը կարգերը, լիճիճատարները, նամակներն ու լրագրիչները գէպ ի շողեկառաց կարգաներ յառած կը յայնին:

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԼՐԵՐ

ԼԵՐԻՆՆԵՐՈՒՄ երկու վերին լճիկերուն մէջ
այ՝ Պրաշի Եւսարիոյի Տէր միանշարուն՝ Եւ Պաշայ
Կոստաբար լճեան ծանօթ չորո պահանջմանք ըն-
գունելուն վրայ պարսած լինին՝ իբրեւ բարե-
գուշակ քան մը մեր ընկերացոյններուն հոշոյրած
ներ։ Եւ լինելուն առաջին մասը միայն արտաքին
Եւս-
արեւմտեան Ռեւոլյուցիոն անուշով պաշտօնական յու-
սիսը հետեւեալ խօսքերով ի պատճեն եր գրել։

1) «Եղի հրաման արեւելցաւ, կ'ըսէ, որ կարող լը-
յանք ներքին հաճութեամբ յայտնելու, որ հին
(հետքէն ետքը ժամը երկուքէն) կայսերական
խաբարտական արտաքին գործոց պաշտման
պաշ- Զաւեշփայն կոմսն, եւ խաղաւարտին բրու-
հիական դեսպան Բաշիմ կոմսն՝ իրենց բարձր վե-
նապետներուն յանձնարարութեամբ աստապանա-
պրիին 20ին դուռտ արշաւարտական եւ յարձ-
կողական դաշնայ վրայ նոր աւելում յօդածի
մը կրտորդարկեն: Ասկից յառաջ եկան երկու գե-
մանական մեծ տէրութեանց՝ իրենց դաշնադրական
հաւատարմութեան ու դաշնաւորական գործակցու-
թեան մէջ հաստատուած կատարեալ միաբանու-
թեամբ ազահալութեան մ'ալ կը տրուի, որ գեր-
մանական դաշնակցութեան ժողովրդին մէջն ալ մե-
տերս լըլլալու որոշումը գրեթէ միապան քուէից ա-
ռաւելութեամբ պիտ'որ ըլլայ, որով նստել զեռա-
նորոշ Դաշնաւոր եւրոպական մեծ ինքզնայ մէջ ընդ-
հանուր Գերմանական ազգեցութիւնը պիտ' պահու-
նաւոր հալոցութիւն — Եւ պաշտմանին լըին հրաւա-
րակութիւն էր պատճառը, որ ոչոքս ակնայն ու ար-
ծարկին գինը պաշտարի փայ ինձաւ:

ՀԱՅԵՆՆԱՅԻ ԴՐԱՄԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՅԲԸ

1951 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 21. (9F22. (10)23. (11)24. (12)25. (13)27. (15)									
Մարտի 100 հարյուր. ֆե. արծ. ֆեր.	105 1/2	106 1/2	107	105	103	—	2 ամիս	ան ամ.	հարց
Ե. հարյուր. 100 ընթ. արծ. ֆեր.	120 1/4	120 1/4	130	129	128	125	1 1/2	"	"
Լ. հարյուր. 300 ֆարսան. ֆեր.	"	"	—	123	122 1/2	—	2	"	"
Լ. հարյուր. 1 ֆարսան. արծ. ֆեր.	12,20	12,36	12,38	12,28	12,22	12,5	3	"	"
Հարյուր. 100 ֆարս. արծ. ֆեր.	93 1/2	98 1/2	95 1/2	94 1/2	93 1/2	92	2	"	"
Մարտի 100 ֆարս. արծ. ֆեր.	"	—	—	—	—	—	2	"	"
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	"	—	—	—	—	—	2	"	"
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	123 1/2	127	127 1/2	126	126	123 1/2	2	"	"
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	148 1/2	151	151 1/2	150 1/2	148 1/2	146	2	"	"
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	126 1/2	120	128 1/2	127 1/2	126 1/2	124	2	"	"
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	—	—	—	—	—	—	393	31	օր
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	—	—	—	—	—	—	224	31	"
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	32	31 1/2	31 1/2	33	31 1/2	29 1/2	—	—	—
Մարտի 300 ֆարս. արծ. ֆեր.	27 1/2	29	29 1/2	28	26 1/2	24 1/2	—	—	—

ԱՐԻՆՅԱՆ՝ ՊԱՇՏՊԱՆՍԻ ՄԱՌԲԵ ԱՍՈՑԻԱՐՆԵՐՆԵՐԻ ՎԱՆՔԸ